

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PODKARPACKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik do Uchwały Nr 220/5185/13
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 27 marca 2013 r.

Institucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

Informacja roczna w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2012

Rzeszów, marzec 2013 r.

Wprowadzenie

Obowiązek sporządzenia *Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2012* (Informacja roczna) wynika z wytycznych nr 6 Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z 30 maja 2007r. (wytyczne nr 6 MRR) oraz z dokumentów przygotowanych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (IZ RPO WP), regulujących procedury realizacji systemu ewaluacji na poziomie Programu. Na podstawie *Informacji rocznej* prowadzone jest monitorowanie realizacji ewaluacji w ramach RPO WP.

Działania w zakresie realizacji procesu ewaluacji Programu podejmowane w 2012r. realizowane były w oparciu o zapisy *Okresowego planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2012* (OPE).

W tym okresie IZ RPO WP zrealizowała cztery badania ewaluacyjne zapisane w OPE: *Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”, Ewaluacja wkładu bezpośrednich dotacji inwestycyjnych udzielonych w ramach RPO WP we wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw województwa podkarpackiego, Znaczenie projektów realizowanych w ramach RPO WP dla rozwoju miast województwa podkarpackiego oraz Diagnoza potrzeb rozwojowych regionu w kontekście realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.*

Niniejszy dokument zawiera informacje nt. wdrożonych rekomendacji z badań ewaluacyjnych oraz podjętych działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego w 2012r. Działania te sfinansowano z Pomocy technicznej RPO WP w ramach projektu *Wsparcie monitorowania, ewaluacji oraz systemu informowania o nieprawidłowościach RPO WP w roku 2012* o łącznej wartości 366 908,99 PLN.

I. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych

Informacje nt. stanu wdrożenia rekomendacji w 2012r. ujęto w poniższej tabeli¹. Ponadto informacje nt. wdrażania rekomendacji kluczowych przedstawiono w załączniku nr 1, zgodnie z założeniami *Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wnioskami i Rekomendacjami*.

¹ W tabeli uwzględniono rekomendacje, które są realizowane na bieżąco, przez cały okres realizacji RPO WP oraz zostały wdrożone w 2012r.

STAN WDRAŻANIA REKOMENDACJI W 2012 ROKU

l.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
1.	IZ RPO WP	Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych	58 194	7.06. – 10.10.2008	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Należy wprowadzić, – jako wymaganie systemowe – obowiązek gromadzenia informacji zwrotnej od Beneficjentów we wszystkich działaniach <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, które stwarzają taką możliwość: punkty informacyjne, konferencje, strona internetowa itp. Informacją zwrotną może być m.in. analiza pytań i problemów zgłaszanych przez Beneficjentów, standaryzowane kwestionariusze, z którymi można zwracać się do Beneficjentów, notatki pracowników na temat opinii i oczekiwań Beneficjentów, z którymi się stykają w swojej pracy. Proponujemy również wprowadzenie do ramowych harmonogramów działań <i>Planu komunikacji RPO WP</i> badań potrzeb informacyjnych, potrzeb szkoleniowych i opinii na temat wdrażania RPO WP, jako osobnych zadań.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP na bieżąco gromadzi informacje zwrotne, od interesariuszy, pozyskiwane za pośrednictwem ankiet służących ocenie poziomu obsługi beneficjenta, przeprowadzanych po kontakcie pracowników z potencjalnymi beneficjentami (telefonicznie, bezpośrednia rozmowa, skrzynka pocztowa). Informacje te opracowywane są w formie zestawień w celu przygotowania zbiorczego sprawozdania z działań informacyjno-promocyjnych, w ramach sprawozdań okresowych i rocznych z realizacji RPO WP. Ponadto informacje zwrotne podlegają analizie w celu opracowania planów usprawnienia prowadzonych działań.</p> <p>Dodatkowo, zgodnie z zapisami <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, w zależności od celu ewaluacji, okresu, w którym jest ona przeprowadzana oraz badanego obszaru przez cały okres realizacji Programu wykorzystywane będą najbardziej adekwatne metody i techniki tj. wywiady indywidualne</p>	<p>Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 151/2734/08 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy</p>

					<p>i grupowe, sondaże, obserwacje, analizy studiów przypadku.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p> <p>Należy – niezależnie od szkoleń z zakresu komunikacji społecznej dla przedstawicieli samorządu – promować rozwiązania sprzyjające jawności procesów decyzyjnych w zakresie środków unijnych: publikowanie informacji o podejmowanych działaniach i ich rezultatach, wykorzystanie mediów lokalnych i regionalnych dla informowania obywateli, konsultacje społeczne w przypadku aktualizacji strategii, udział samorządów w ogólnopolskich programach antykorupcyjnych, wymuszających przyjmowanie podwyższonych standardów przejrzystości życia publicznego.</p> <p>Jako przykłady dobrej praktyki należy promować formy partnerstwa terytorialnego, grupujące podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Promocja rozwiązań sprzyjających jawności procesów decyzyjnych w ramach RPO WP realizowana jest poprzez bieżące udostępnianie opinii publicznej informacji nt. stanu wdrażania Programu. Upowszechnianie korzyści płynących z członkostwa Polski, w tym województwa podkarpackiego w Unii Europejskiej (UE) oraz wykorzystania środków unijnych w ramach RPO WP jest jednym z celów szczegółowych <i>Planu komunikacji RPO WP</i>. Głównym kanałem informacyjnym jest strona internetowa IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w ramach, której funkcjonują tematyczne zakładki zapewniające przejrzystość użytkownika. Klarowność strony, pod kątem jej użytkowania przez potencjalnych beneficjentów, zapewnia także podział informacji o naborach, wynikach oceny oraz dokumentach niezbędnych do właściwego opracowania i realizacji projektów w ramach I osi priorytetowej oraz osi priorytetowych II-VII RPO WP.</p> <p>Ponadto w 2012r., w celu upowszechnienia informacji nt. postępów w realizacji RPO WP, wykorzystano także inne narzędzia komunikacji tj. wyjazdy studyjne dla przedstawicieli</p>	strukturalnych”.
--	--	--	--	--	---	------------------

					<p>mediów regionalnych, jak również prezentacje podczas spotkań i konferencji.</p> <p>Promocja jawności procesów decyzyjnych następuje także poprzez angażowanie w realizację RPO WP partnerów społeczno – gospodarczych, w zależności od wykonywanej profesji oraz aktualnych potrzeb. W realizacji tej praktyki szczególne znaczenie ma udział partnerów w Komitecie Monitorującym RPO WP. W ramach prac Komitetu uczestniczą w najważniejszych decyzjach dot. RPO WP, w tym przede wszystkim w zakresie kryteriów wyboru projektów oraz monitorowaniu realizacji Programu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p> <p>Należy wprowadzić obowiązek szczegółowych uzasadnień odnośnie całości karty oceny projektu, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwego obszaru, jakim jest punktacja Zarządu. Uzasadnienia powinny być dostępne na żądanie Beneficjentów, a uzasadnienia Zarządu obowiązkowo publikowane na stronie internetowej UMWP.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Wnioskodawca każdorazowo informowany jest drogą pisemną o wynikach oceny formalnej, oceny merytorycznej oraz o wyborze projektu do dofinansowania. W przypadku negatywnego wyniku oceny beneficjenci otrzymują uzasadnienie tej decyzji. Ponadto wyniki oceny formalnej, listy projektów po ocenie merytorycznej oraz listy projektów wybranych do dofinansowania przez Zarząd Województwa Podkarpackiego i listy rezerwowej, (jeżeli taki wybór zostanie dokonany) publikowane są na stronie internetowej IZ RPO WP.</p> <p>Rekomendacja realizowana przez cały okres realizacji RPO WP. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

l.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
2.	IZ RPO WP	Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	55 815	26.09. – 19.12.2008	Konsorcjum złożone z Grupy Gumułka – Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o. oraz Grupy Gumułka Sp. z o.o.	<p>Rekomendacja wzrostu poziomu zatrudnienia w IZ RPO WP, szczególnie w oddziałach wyboru projektów (zgodnie z zakładanymi planami zatrudnienia zapisanymi m.in. w IW IZ RPO WP).</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Departament Organizacyjny podejmuje wszelkie działania, aby zapewnić warunki niezbędne do zwiększenia poziomu zatrudnienia w ramach IZ RPO WP do poziomu wskazanego w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 i IW IZ RPO WP. Zatrudnienie postępuje w tempie wskazanym przez departamenty zaangażowane w realizację Programu, w ramach możliwości lokalowych Urzędu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. Status rekomendacji: bardzo istotna.</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 174/3181/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2009r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013”.
l.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
3.	IZ RPO WP	Ocena naborów przeprowadzony	94 008, 32	28.08 – 21.12.2009	InfoAudit Sp. z o.o. we	Sprecyzowanie kryterium oceny jakościowej w ramach działania 5.1 schemat B <i>Wpływ projektu na poprawę</i>	Informacje nt. wdrożonych

		ch w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP			współpracy z Wrocławską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.	wydajności energetycznej budynków i zwiększenia wydajności produkcji, transmisji oraz dystrybucji ciepła i elektryczności oraz ewentualne obniżenie wagi tego kryterium. <u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> W ogłoszonym we wrześniu 2012r. naborze wniosków o dofinansowanie w ramach działania 5.1 schemat B niniejsze kryterium zostało doprecyzowane w dokumencie pn. <i>Wyjaśnienia do kryteriów oceny merytoryczno – jakościowej - Działanie 5.1 B System oświaty.</i> Rekomendacja w części wdrożona. Termin realizacji: III kwartał 2012r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.	rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 253/4894/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Ocena naborów przeprowadzonych w 2008 roku i zakładanego wpływu ich efektów na realizację celów RPO WP”.
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
4.	IZ RPO WP	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	82 960	15.04 – 15.09.2010	PSDB Sp. z o.o.	W tych kilku przypadkach (oś III, VII, VIII) zarekomendowano przeniesienie wskaźników rezultatu do wskaźników produktu na poziomie działania/ priorytetu. <u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Przeniesienie wskaźników w odpowiednich tabelach w Szczegółowym Opisie Priorytetów i RPO WP (zgodnie z macierzą celów stanowiących załącznik do raportu). Przewidywany efekt: Błędnie przyporządkowane wskaźniki zostaną umieszczone	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały

					<p>wśród wskaźników produktu na poziomie działania/ osi priorytetowej.</p> <p>Rekomendacja w części wdrożona. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników określono w toku prac nad zmianą dokumentów programowych. Zmiana Szczegółowego opisu priorytetów RPO WP w ww. zakresie nastąpiła w maju 2012 r.</p> <p>Termin realizacji: I – II kw. 2011 r. (z chwilą renowacji Programu). <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	323/6769/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 listopada 2010r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.
					<p>Rekomendowane jest dołączenie do RPO WP po 3-4 wskaźniki oddziaływania badających realizację celów szczegółowych (zgodnych z celami osi priorytetowych). Wskaźnik oddziaływania rekomendowano, jeżeli wpływało na niego w sposób pozytywny więcej niż połowa wskaźników z poziomu priorytetu (a więc pozytywna zmiana więcej niż połowy wskaźników osi priorytetowej powodowała zmianę wskaźnika oddziaływania in plus).</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Dodanie wskaźników w odpowiednich tabelach osi priorytetowych RPO WP (zgodnie z macierzą celów stanowiących załącznik do raportu). Przewidywany efekt: Uzyskanie powiązania pomiędzy działaniami a osiami priorytetowymi (celami szczegółowymi RPO WP) – spójnego systemu wskaźników.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. Zgodnie z założeniem Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, zaproponowane przez ewaluatora wskaźniki oddziaływania zostaną wykorzystane tylko w procesie ewaluacji Programu i będą stanowiły uzupełnienie zaprogramowanego systemu wskaźników. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
					<p>Wszystkie wykazane braki we wskaźnikach na poziomie projektów, niezbędne do agregowania tych wskaźników w</p>	

						<p>sposób automatyczny do poziomu działania, należy uzupełnić zgodnie z załącznikiem do raportu.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Wprowadzenie nowych wskaźników na poziomie projektów, zgodnie z załącznikiem do raportu z badania/ wprowadzenie systemu informatycznego wykonującego to w sposób automatyczny.</p> <p>Przewidywany efekt: Agregowanie danych zrealizowanych produktów i osiągniętych rezultatów projektu bezpośrednio do sprawozdań z realizacji Programu.</p> <p>Rekomendacja w części wdrożona. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników określono w toku prac nad dokumentacją projektową w przeprowadzonych naborach wniosków w ramach RPO WP. Zmiana Szczegółowego opisu priorytetów RPO WP w ww. zakresie nastąpiła w maju 2012r. Wykorzystanie Lokalnego System Informatycznego w zakresie automatycznego generowania danych/ raportów do sprawozdań z realizacji Programu uniezwolnia obecna funkcjonalność LSI.</p> <p>Termin realizacji: I – IV kw. 2011 r.</p> <p>Status rekomendacji: istotna.</p>	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
5.	IZ RPO WP	Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	105 411	22.02 – 17.06.2011	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Przeniesienie na stronę główną zakładki najczęściej zadawane pytania.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Odpowiednia zmiana witryny.</p> <p>Przewidywany efekt: Zakładka <i>Najczęściej zadawane pytania</i> znajduje się co prawda w podstronie Vademecum wnioskodawcy/beneficjenta RPO WP - OŚ I, ale w ocenie ewaluatora tego typu kanał komunikacji powinien być wspólny dla całego RPO WP i znajdować się na Stronie Głównej.</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 66/1432/11

						<p>Rekomendacja wdrożona w całości.</p> <p>Termin realizacji: IV kw. 2011 r. – I kw. 2012 r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p>	Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 sierpnia 2011r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
6.	IZ RPO WP	Znaczenie interwencji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w obszarze infrastruktury ochrony środowiska	73 800,00	05.09 – 28.11.2011	FUNDEKO Korbel, Krok-Baściuk Spółka Jawna	<p>Należy skorygować zakładane wartości wskaźników produktu i rezultatu.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Korekta pierwotnie założonych w Programie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu nastąpiła w związku z otrzymaniem przez województwo podkarpackie środków z krajowej rezerwy wykonania oraz dostosowania technicznego, w ramach renegotjacji Programu. Zmiany te oparto na wynikach przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz analiz IZ RPO WP związanych z przygotowaniem sprawozdań z realizacji Programu. Pozytywne rozpatrzenie przez KE wniosku o dokonanie przeglądu RPO WP nastąpiło decyzją nr K(2011)9881 z dnia 21 grudnia 2011r. (notyfikacja 23.12.2011r.). Zmiana Szczegółowego opisu priorytetów RPO WP w ww. zakresie nastąpiła w maju 2012 r.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości.</p> <p>Termin realizacji: 2011r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p> <p>Należy dokonać przeglądu wartości wskaźników produktu i rezultatu zapisanych w umowach oraz w sprawozdaniach w celu weryfikacji ich poprawności.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u></p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 111/2504/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 24 stycznia 2012r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.

						<p>Weryfikacja poprawności wprowadzonych do umów o dofinansowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu została przeprowadzona przez Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych RPO. Odpowiednie korekty wprowadzono do KSI SIMIK (07-13).</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości.</p> <p>Termin realizacji: I kw. 2012r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
7.	IZ RPO WP	Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”	65 190,00	22.03 – 03.07.2012	PSDB Sp. z o.o.	<p>Należy doprecyzować zapis jednego z kryteriów w zakresie weryfikacji wyliczeń luki finansowej.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Kryterium dopuszczające nr 1 prawidłowość metodologiczna i rachunkowa analizy finansowej w kryteriach merytoryczno-technicznych zostało doprecyzowane przez dodanie następujących pytań sprawdzających: Czy nakłady odtworzeniowe są zaplanowane w sposób rozsądny? Czy nie zostały pomyłone z kosztami bieżących napraw, remontów i konserwacji? Czy wartość rezydualna została wyliczona? Czy wyliczenie jej jest zgodne z Wytocznymi MRR i Wytocznymi IZ RPO WP? Czy do wyliczeń luki wzięto jedynie zdyskontowane przepływy pieniężne? Czy prawidłowo obliczono zdyskontowane nakłady inwestycyjne (DIC)? Czy sumę zdyskontowanych przychodów netto (dochodów) wyliczono jako sumę zdyskontowanych przychodów minus sumę zdyskontowanych kosztów operacyjnych powiększoną o zdyskontowaną wartość rezydualną? Czy wzięto do wyliczeń wszystkie składniki? Czy w przypadku wyliczenia luki finansowej powyżej 100% wpisano 100%? Czy wszystkie wyliczenia arytmetyczne poszczególnych</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 198/4671/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 grudnia 2012r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.

					<p>wielkości (DIC, DNR, Max EE, R, DA, dotacji) oraz wskazana maksymalna wielkość współfinansowania określona dla osi priorytetowej RPO WP – są poprawne? Czy przedstawiono założenia do analizy finansowej i analizy luki w finansowaniu? Czy w sposób rzetelny oszacowano i uzasadniono przychody i koszty operacyjne projektu? Czy uzasadniono wartość kosztów odtworzeniowych? Czy prawidłowo obliczono amortyzację? Czy prawidłowo określono ceny, taryfy? Czy jasno została określona i czy jest przewidywalna polityka cenowa/ taryfowa? Czy analizę przeprowadzono w oparciu o koszty netto lub brutto, w zależności od kwalifikowalności podatku VAT? Czy koszty całkowite i koszty kwalifikowane wzięte do wyliczeń zgadzają się z wnioskiem o dofinansowanie?</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. <u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Komitet Monitorujący RPO WP przyjął Uchwałę nr 60/XVII/12 z 29 sierpnia 2012r. w sprawie zatwierdzenia zmian kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach RPO WP na lata 2007-2013.</p> <p>Termin realizacji: III kw. 2012r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
					<p>Konieczne jest zatem uszczegółowienie wytycznych w tym zakresie i ujednoczenie podejścia, np. poprzez wskazanie konieczności zaokrąglenia do 4 miejsca po przecinku lub wskazanie w wytycznych konkretnych wielkości współczynników dla poszczególnych lat. W kwestii doprecyzowania wyliczeń dotacji doprecyzowania wymaga również kwestia maksymalnej kwoty dofinansowania możliwej do uzyskania w danym działaniu, czy też konkursie. Studium wykonalności powinno wskazywać na taką wartość dofinansowania, jaka jest możliwa w danym działaniu i być spójna z informacją zawartą we wniosku.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> W ramach ogłoszonego we wrześniu 2012r. naboru</p>	

					<p>wniosków do działania 5.1 schemat B, w wytycznych do opracowania studiów wykonalności ujednolicono wyliczenia współczynników dyskontujących, zobowiązując beneficjentów do zaokrąglania wskaźników dyskontujących do 4 miejsc po przecinku.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: III kw. 2012r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

II. Informacje na temat działań związanych z rozwojem potencjału ewaluacyjnego w roku 2012

W ramach rozwoju potencjału ewaluacyjnego w 2012 roku Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (JE RPO WP) podejmowała działania w ramach następujących obszarów:

- 1) Koordynacja procesu ewaluacji.
- 2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji.
- 3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi.

1) Koordynacja procesu ewaluacji

a) Dokumenty ewaluacyjne

Uchwałą nr 127/2840/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego (ZWP) z dnia 27 marca 2012r. została zatwierdzona *Informacja roczna w zakresie ewaluacji RPO WP na lata 2007-2013 za rok 2011*, a następnie zgodnie z wymogami wytycznych nr 6 MRR przekazana do Krajowej Jednostki Oceny (KJO) pismem z dnia 4 kwietnia 2012r. W dniu 18 grudnia 2012r. ZWP uchwałą nr 198/4615/12 z dnia 18 grudnia 2012r. przyjął *Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2013*. Zgodnie z zapisami wytycznych nr 6 MRR OPE został przekazany do KJO w dniu 28 grudnia 2012r. Ponadto JE RPO WP we wrześniu 2012r. opracowała *Raport nt. stanu wdrażania rekomendacji z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w ramach RPO WP*, na podstawie którego Komitet Monitorujący RPO WP oraz Grupa sterująca procesem ewaluacji RPO WP (GSE) monitorują proces wykorzystania rekomendacji sformułowanych w raportach ewaluacyjnych.

b) Szkolenia, warsztaty, konferencje

Zarówno przedstawiciele JE RPO WP, jak i osoby zaangażowane w ewaluację Programu podnosiły swoje kwalifikacje poprzez udział w spotkaniach, warsztatach oraz konferencjach organizowanych przez KJO oraz inne instytucje i podmioty zajmujące się problematyką ewaluacji w ramach funduszy unijnych. Dodatkowo osoby te uczestniczyły w szkoleniach, których tematyka przyczyniła się do pogłębienia znajomości zagadnienia oraz precyzyjnej realizacji procesu ewaluacji RPO WP.

2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji

a) V Podkarpacka Konferencja Ewaluacyjna – 2012

W dniu 23 listopada 2012r. odbyła się *V Podkarpacka Konferencja Ewaluacyjna – 2012*. Współorganizatorem konferencji był Instytut Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Tradycyjnie konferencja odbyła się pod patronatem Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego. W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele administracji samorządowej, środowiska akademickiego, instytucji zaangażowanych w ewaluację RPO WP, a także inne osoby, instytucje i podmioty zainteresowane problematyką ewaluacji. Prelegenci przedstawili m.in.:

- efekt przyczynowy w ewaluacji,
- wyniki badania pn. *Rola instrumentów inżynierii finansowej w zaspokajaniu potrzeb finansowych przedsiębiorstw w województwie podkarpackim*,
- postawy respondentów wywiadów pogłębionych w ramach badań ewaluacyjnych,
- możliwości finansowania inwestycji w okresie programowania 2014-2020.

Ponadto odbyły się 2 panele dyskusyjne poświęcone zagadnieniom dot. zastosowania instrumentów inżynierii finansowej oraz możliwości finansowych jednostek samorządu terytorialnego w nowym okresie programowania 2014 – 2020, w których uczestniczyli eksperci reprezentujący różne środowiska.

b) Strona internetowa

Na stronie internetowej IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w zakładce *Ewaluacja* na bieżąco zamieszczano informacje dotyczące postępów w realizacji procesu ewaluacji RPO WP, w tym m.in. dokumenty służące realizacji ewaluacji RPO WP, wyniki badań ewaluacyjnych, informacje nt. wdrożonych rekomendacji, jak również informacje nt. konferencji ewaluacyjnej.

c) Rozpowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych

Wyniki zrealizowanych badań ewaluacyjnych zaprezentowano na posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO WP oraz przekazano do KJO, jak i Instytucji Koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. Raporty z badań ewaluacyjnych upublicznione zostały za pośrednictwem strony internetowej IZ RPO WP.

3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Jednostka Ewaluacyjna RPO WP współpracowała w zakresie ewaluacji z podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji programów operacyjnych realizowanych w regionie - Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej (IZ PO RPW) oraz Instytucją Pośredniczącą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (IP PO KL), jak również jednostkami ewaluacyjnymi innych RPO. Współpraca z IZ PO RPW oraz IP PO KL ukierunkowana m.in. na sprawny przepływ informacji pomiędzy powyższymi podmiotami, jak również wymianę doświadczeń przebiegała w głównej mierze w ramach prac GSE. Współpraca z KJO oraz Instytucją Koordynującą Regionalne Programy Operacyjne odbywała się głównie poprzez bieżącą wymianę informacji i doświadczeń oraz uczestnictwo w pracach tematycznych roboczych grup sterujących ewaluacją na poziomie Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Grupy Sterującej Ewaluacją PO RPW oraz Grupy Sterującej Ewaluacją kwestii horyzontalnych 16 RPO.

Dodatkowo nawiązaniu współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim oraz zainteresowaniu tematyką ewaluacji ekspertów zewnętrznych służyła *V Podkarpacka Konferencja Ewaluacyjna - 2012*.

Ponadto IZ RPO WP współpracowała z partnerami społeczno-gospodarczymi w ramach Komitetu Monitorującego RPO WP, w którego gestii leży m.in. monitorowanie procesu ewaluacji Programu.

Załącznik nr 1 do Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2012.

Rekomendacje kluczowe

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
1.	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	Analiza systemu wskaźników pokazała, że wiele wskaźników produktu może rejestrować pozorne zmiany zachodzące w otoczeniu realizacji projektu, jeżeli nie zostaną zestawione z rezultatami. Dotyczy to nie tylko analiz na poziomie Programu, ale również na poziomie samego projektu. (s. 32)	Aby uchronić się przed opisywaniem zmian pozornych przez wskaźniki produktu, należy rozpatrywać je łącznie ze wskaźnikami rezultatu. Dotyczy to również poziomu projektu, w którym wnioskodawca powinien opisać cały proces przejścia od działania, poprzez produkt, aż do rezultatu. Takie podejście uchroniłoby przed realizacją działań w projektach, które nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. (s. 32)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Zmiana wniosku o dofinansowanie projektu, ewentualnie dołączenie matrycy logicznej wraz z instrukcją wypełniania. Przewidywany efekt: Wnioskodawcy uzasadniają związku przyczynowo - skutkowe pomiędzy działaniami a produktami i rezultatami. W łatwiejszy sposób można analizować zasadność pewnych działań w projektach w kontekście ich wpływu na powstające produkty, a szczególnie rezultaty.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem programowania.
2.		Wszystkie wskaźniki rezultatu, opierające się na liczeniu wartości po zrealizowaniu projektu są narażone na częściowe badanie efektów pozornych. Ich oddzielenie nie jest jednak możliwe	Warto zastanowić się nad zmianą stosunku beneficjentów do wskaźników rezultatu tak, aby nie zależało im na wykazywaniu wartości zawyżonych. Beneficjenci muszą	Instytucja Zarządzająca Programem.	Wyłączenie wskaźników rezultatu z załącznika do umowy o dofinansowanie. Wprowadzenie zapisów do instrukcji wypełnienia wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, że od wysokości wskaźników rezultatów nie zależy ocena wniosku i nie	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo. Szczegółowy zakres rekomendacji do	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>bez przeprowadzenia specjalistycznych badań (tj. symulacji, badania grupy kontrolnej itp.), bowiem projekt funkcjonuje w otoczeniu dynamicznym i zmiennym, w którym wiele czynników oddziałuje na efekty funkcjonowania danej instytucji. Beneficjenci często zawiązują wielkość wskaźników rezultatu, aby uzyskać lepszą ocenę projektu, a później na siłę szukają potwierdzenia osiągnięcia założonych poziomów wskaźników. (s. 33)</p>	<p>mieć pewność, że od poziomu wykazanych we wniosku wskaźników rezultatu nie zależy ocena ich projektów, a od poziomu osiągnięcia rzeczywistych wskaźników rezultatu – nie będzie uzależnione zmniejszenie dofinansowania, zwracanie środków itp. Rekomendację należy traktować jako propozycję zmiany filozofii programowania interwencji publicznej w ramach przyszłej perspektywy finansowej, współfinansowanej z Funduszy Europejskich. (s. 34)</p>		<p>spowoduje to kar.</p> <p>Przewidywany efekt: Beneficjent musi czuć i mieć pewność, że wykazując rzeczywiste wielkości wskaźników rezultatu, nie narazi się na kary ze strony instytucji wdrażającej.</p>	<p>wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania</p>	
3.	<p>Ewaluacja działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013</p>	<p>Brak diagnozy powoduje, że w Planie Komunikacji nie znajdujemy przesłanek dla doboru grup docelowych, metod i instrumentów komunikacji, a także sprawia trudności na poziomie doboru wskaźników rezultatu. (Rozdz. 3.1, s. 43 i nast.)</p>	<p>Wprowadzenie w przyszłych planach komunikacji (w kolejnym okresie programowania i następnym) rozdziału zawierającego diagnozę sytuacji, w jakiej prowadzone są działania</p>	<p>Instytucja Zarządzająca Programem.</p>	<p>Uwzględnienie prac nad diagnozą warunków procesu komunikacji w programowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na lata 2014-2020.</p> <p>Przewidywany efekt: Przyszłe plany komunikacji zyskają na spójności na poziomie celów, doboru grup docelowych, doboru metod i instrumentów</p>	<p>Rekomendacja do wdrożenia w całości.</p> <p>Przygotowanie planu komunikacji zostanie poprzedzone opracowaniem diagnozy, na</p>	<p>Przyszły okres programowania.</p>

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			informacyjne i promocyjne, obejmującej regionalny kontekst społeczny (charakterystyka i znaczenie grup docelowych) i komunikacyjny (funkcje grup docelowych) oraz analizę ryzyka. (Rozdz. 3.1, s. 45.)		komunikacji.	podstawie której możliwy będzie dobór odpowiednich narzędzi i metod, umożliwiających prowadzenie skutecznej polityki informacyjno – promocyjnej.	
4.		Plan komunikacji dość skrótowo odnosi się do kwestii grup docelowych i nie uwzględnia ich wzajemnych relacji oraz funkcji, pomimo, iż możliwość taka została zasugerowana w Strategii Komunikacji FE. (Rozdz.3.1, s. 47 i nast.)	Pogłębienie – w przyszłym okresie programowania i następnym – charakterystyk takich kategorii grup docelowych, jak: ogół społeczeństwa, media, partnerzy społeczni oraz decydenci i liderzy. Charakterystyki powinny wyraźnie odwoływać się do specyfiki regionalnej tych kategorii. (Rozdz.3.1, s. 49)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Kwestia ta powinna być wzięta pod uwagę przy planowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na przyszłą perspektywę finansową. Przewidywany efekt: Uzyskanie większej skuteczności w kierowaniu przesłania do tych grup, lepsze wykorzystanie ich funkcji pośredników w przekazywaniu informacji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości. Jednym z elementów diagnozy stanu wyjściowego będzie analiza charakterystyk grup docelowych.	Przyszły okres programowania.
5.	Rola instrumentów inżynierii finansowej w zaspokajaniu potrzeb finansowych przedsiębiorstw w województwie	Badanie wykazało dość niewielkie zróżnicowanie produktowe oferowanego finansowania zwrotnego. Olbrzymia większość oferowanych pożyczek i poręczeń jest kierowana do szerokich grup przedsiębiorców.	Wobec dość niewielkiego zróżnicowania produktowego oferowanego finansowania zwrotnego, należy podejmować próby (działania takie	Instytucja Zarządzająca Programem.	Wsparcie doradcze dla funduszy, zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów stymulujących fundusze do wprowadzenia nowych produktów w ramach przyszłych działań wspierających fundusze, niezależnie od formy, jaką mogą one przyjmować w przyszłości.	Rekomendacja w części do wdrożenia Rekomendacja zostanie uwzględniona przy przygotowywaniu	IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
	podkarpackim	Tymczasem prawdopodobnie, szczególnie w przypadku pożyczek, można próbować opracowywać produkty pożyczkowe i poręczenia, dostosowane do specyfiki i potrzeb określonych grup klientów. (s.127)	<p>prowadzą już zresztą poszczególne fundusze) opracowania nowych produktów pożyczkowych i poręczeń. Działania te powinny być wspierane przez samorząd województwa.</p> <p>W razie pojawiania się problemów prawnych (dotyczących ograniczeń w wykorzystaniu określonych środków finansowych) należałoby wspierać fundusze w wyjaśnieniu i rozwiązaniu problemów. Ponadto kwestia rozwoju nowych produktów finansowych powinna być szczególnie brana pod uwagę przy projektowaniu wsparcia w kolejnym okresie programowania.</p> <p>W szczególności można rozważyć uruchomienie poręczeń, jako wadium, w ramach prawa zamówień</p>		Przewidywany efekt: Zwiększenie zróżnicowania produktowego oferty finansowania zwrotnego w regionie i lepsze dopasowanie do potrzeb przedsiębiorców oferty instytucji zapewniających finansowanie dłużne, a także dywersyfikacja ryzyka po stronie dostawców finansowania dłużnego.	u założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.	

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			publicznych, uruchomienie pożyczek i poręczeń dla nowych grup klientów, nie tylko przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, takich jak podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, rolnicy, uruchomienie pożyczek i poręczeń, skierowanych do poszczególnych branż, na przykład podmiotów z branży turystycznej i agroturystycznej. Tego typu produkty powinny brać pod uwagę na przykład sezonowość prowadzonej działalności gospodarczej. (s.130)				
6.		W regionie nie prowadzą działalności żadne fundusze kapitałowe. Chociaż ich oferta jest skierowana do ograniczonej grupy firm, to uruchomienie takiego finansowania byłoby z całą	Należałoby podjąć działania zmierzające do utworzenia w regionie funduszu kapitałowego, idealnie opartego o doświadczenia najlepszych	Instytucja Zarządzająca Programem.	Zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów wspierających na kolejny okres programowania, promocja województwa wobec funduszy kapitałowych działających w innych regionach. Przewidywany efekt:	Rekomendacja w części do wdrożenia Rekomendacja zostanie uwzględniona przy	IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>pewnością korzystne z punktu widzenia konkurencyjności regionu. (s.127)</p>	<p>projektów, realizowanych w ramach Działania 3.1 PO IG. Ofertę takiego finansowania można by skierować w pierwszej kolejności do firm współpracujących z przemysłem lotniczym. Dodatkowo należałoby też podjąć działania, zmierzające do zainteresowania województwem podkarpackim funduszy działających w innych regionach, na przykład dokapitalizowanych przez Krajowy Fundusz Kapitałowy. (s. 131)</p>		<p>Łatwiejszy dostęp do finansowania kapitałowego, dzięki utworzeniu w regionie funduszu kapitałowego, oferującego wejścia kapitałowe firmom o wysokim potencjale rozwojowym, a także przyciągnięciu funduszy działających w innych regionach.</p>	<p>przygotowywaniu założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.</p>	
7.		<p>Rozwój bardziej złożonych produktów finansowych wymaga stabilnej polityki państwa i regionu wobec instytucji oferujących instrumenty inżynierii finansowej oraz docelowej wizji ich rozwoju. W obecnym okresie programowania warunek ten jest daleki od spełnienia. (s.129)</p>	<p>Wobec braku klarownej polityki, dotyczącej wspierania instrumentów inżynierii finansowej na poziomie centralnym, należy podjąć działania zmierzające do tworzenia takiej polityki w skali regionalnej. Działania takie powinny obejmować</p>	<p>Departament Wspierania Przedsiębiorczości/ Instytucja Zarządzająca Programem.</p>	<p>Doskonalenie kompetencji pracowników Urzędu, prowadzenie działań badawczych.</p> <p>Przewidywany efekt: Stworzenie na poziomie regionu zasobów wystarczających do prowadzenia aktywnej polityki rozwoju instrumentów inżynierii finansowej i ich dopasowania do potrzeb przedsiębiorców.</p>	<p>Rekomendacja w części do wdrożenia</p> <p>Rekomendacja częściowo jest już wdrażana poprzez utworzenie Oddziału instrumentów inżynierii finansowej w</p>	<p>IV kw. 2012/ przyszły okres programowania.</p>

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			<p>doskonale kompetencji niewielkiej grupy pracowników Urzędu Marszałkowskiego (realnie mówimy tutaj o 1-2 osobach), mających się zajmować tą tematyką. Doskonale to powinno polegać na uczestnictwie w spotkaniach i szkoleniach organizowanych dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (np. zjazdach Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych i Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych, czy spotkaniach organizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości). Cenną formą takiego doskonale mogłyby też być kilkudniowe staże w funduszach pożyczkowych, czy poręczeniowych, prowadzących</p>			<p>Departamencie Wspierania Przedsiębiorczo ści, który zajmuje się wdrażaniem, kontraktacją, rozliczaniem oraz monitoringiem instrumentów inżynierii finansowej w województwie podkarpackim. Osoby pracujące w ww. Oddziale przez cały czas podnoszą kwalifikacje oraz poziom wiedzy dotyczącej instrumentów inżynierii finansowej.</p>	

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			<p>działalność w regionie, aby zapoznać się ze specyfiką ich codziennej działalności. Jako wysoce celowe należałoby też uznać wizyty u wybranych, najlepszych projektodawców w ramach Działania 3.1 PO IG – sugestie konkretnych instytucji powinno być łatwo uzyskać ze strony przedstawicieli, nadzorującego realizację Działania, Departamentu Wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu PARP - oraz prowadzenie systematycznych badań (w tym koniecznie o charakterze jakościowym) dotyczących popytu określonych grup na instrumenty inżynierii finansowej. Badania takie (aby minimalizować koszty) mogłyby przybrać na przykład formę 4 zogniskowanych</p>				

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			<p>wywiadów pogłębionych, organizowanych okresowo (np. raz na rok) z przedstawicielami mikro i małych przedsiębiorców w poszczególnych subregionach (np. 4 starych województwach). Oddzielny wywiad mógłby być organizowany z przedstawicielami działających w regionie funduszy poręczeniowych, pożyczkowych i (miejmy nadzieję) kapitałowych, nie tylko tych wspartych w ramach RPO WP. Wnioski z wywiadów mogłyby służyć rozwojowi nowych produktów finansowania dłużnego i modyfikacji polityki wspierania dostępu do finansowania na poziomie regionu. (s.131)</p>				
8.		Ani fundusze pożyczkowe, ani banki nie dostrzegają realnej konkurencji pomiędzy oboma	Celowe byłoby też zintensyfikowanie współpracy samorządu	Departament Wspierania Przedsiębiorczości/	Organizowanie cyklicznych spotkań z bankami, prowadzenie działań stymulujących współpracę funduszy pożyczkowych	Rekomendacja do wdrożenia w całości (w zakresie	IV kw. 2012/ przyszły okres

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		sektorami. Jednocześnie też bardzo rzadkie są przykłady współpracy, polegające na „przejmowaniu” przez bank rozwijających się klientów funduszu pożyczkowego i wykorzystaniu historii pożyczkowej klientów dla budowania ich wiarygodności. (s.127)	wojewódzkiego z obecnymi w regionie bankami. Powinno to przyjmować formę okresowych (na przykład raz na kwartał) spotkań z przedstawicielami banków, na których dyskutowano by aktualne tendencje na rynku kredytów gospodarczych i zastanawiano się nad możliwościami i zasadnością ewentualnej interwencji publicznej. Dodatkowo celowe byłoby stymulowanie współpracy banków i funduszy pożyczkowych w formie na przykład uwzględniania historii pożyczkowej przez dany bank, preferencji przy zakładaniu konta dla klienta funduszu pożyczkowego etc. (s.132)	Instytucja Zarządzająca Programem.	z bankami. Przewidywany efekt: Łatwiejszy dostęp do finansowania, dzięki współpracy sektora publicznego, funduszy pożyczkowych oraz sektora bankowego. Stworzenie warunków do płynnego przechodzenia przedsiębiorców pomiędzy sektorem funduszy pożyczkowych i sektorem bankowym.	kompetencji Instytucji Zarządzającej RPO). Wraz z rozwojem instrumentów inżynierii finansowej w Polsce, jak również na terenie województwa podkarpackiego IZ RPO będzie próbowała zintensyfikować współpracę samorządu wojewódzkiego z bankami działającymi w regionie.	programowania
9.	Znaczenie interwencji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w	W chwili obecnej jednym z najważniejszych dokumentów, z realizacji których Polska będzie w najbliższym czasie rozliczana jest Krajowy	Wyraźne premiowanie projektów kompleksowych, może stymulować wnioskodawców do	IZ RPO WP	Rekomendacja sformułowania kryterium <i>Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych</i> zostanie	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
	obszarze infrastruktury ochrony środowiska	Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach działania 4.1 RPO WP mają niewątpliwie istotny wpływ na realizację wytyczonych w dokumentach celów, ale w opinii zespołu badawczego i ekspertów siła tego oddziaływania projektów mogłaby być wyższa. W ramach działania 4.1 A RPO WP dofinansowano 48 projektów o łącznej wartości ponad 439 mln PLN, jednak tylko w przypadku 4% gmin wpisanych do KPOŚK jako aglomeracje priorytetowe dla realizacji postanowień Traktatu Akcesyjnego udało się wypełnić prawdopodobnie wszystkie założone cele w gospodarce ściekowej. W ramach 48 projektów infrastrukturalnych z działania 4.1 A RPO WP zidentyfikowano 41 projektów realizowanych w aglomeracjach ujętych w załączniku nr 1 KPOŚK, czyli aglomeracjach priorytetowych dla realizacji celów Traktatu Akcesyjnego. Projekty podejmowały działania	realizacji pełnego zakresu działań, które umożliwiają spełnienie przez aglomerację wszystkich wymogów Dyrektywy 91/271/EWG. Wskazane jest wprowadzenie kryterium: <i>Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.</i> Regulamin konkursów powinien obligować wnioskodawców do ujęcia w projekcie wszystkich działań, niezbędnych z punktu widzenia spełnienia przez daną aglomerację wymogów Dyrektywy 91/271/EWG. W przypadku braku możliwości ujęcia wszystkich działań, która może wystąpić w części projektów, wskazane jest wprowadzenie obowiązku		rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.		

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
10.		dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej (25 projektów) oraz łączące budowę sieci kanalizacyjnej i budowę/rozbudowę oczyszczalni ścieków (16). Pod względem wzrostu długości sieci kanalizacyjnej aż 22 projekty przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych w KPOŚK wartości. W ocenie wpływu projektów na wypełnienie założeń KPOŚK nie brano pod uwagę aspektu związanego z gospodarką osadami pościekowymi. Zagospodarowanie osadów pościekowych jest jednym z warunków uzyskania pełnej zgodności z założeniami KPOŚK. Projekty realizowane w ramach działania 4.1 A dotyczące modernizacji oczyszczalni ścieków miały na celu przede wszystkim zwiększenie ich przepustowości i wydajności. Wśród projektów, które otrzymały dofinansowanie nie znalazły się te, które były nastawione ściśle na poprawę gospodarki osadami pościekowymi.	uzasadnienia. Strony 112-113 Priorytetowe traktowanie projektów, które są realizowane na obszarze aglomeracji wpisanych do 1 załącznika KPOŚK. Strony 112-113	IZ RPO WP	Premiowanie projektów realizowanych na obszarach aglomeracji wpisanych do 1 załącznika KPOŚK zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		Należy również zauważyć, że dotowano działania związane z gospodarką wodno-ściekową w aglomeracjach, w których zgodnie z zapisami KPOŚK istnieje konieczność modernizacji lub rozbudowy oczyszczalni ścieków, jednak w projektach nie podejmowano działań w tym zakresie, koncentrując się jedynie na budowie sieci kanalizacyjnej. Strona 49-54					
11.		Koszty jednostkowe w ramach projektów finansowanych ze środków UE nie odbiegają znacząco od analogicznych kosztów w projektach finansowanych z innych źródeł. W ramach badania porównano nakłady jednostkowe związane z budową wybranych elementów infrastruktury w ramach RPO WP z analogicznymi nakładami w ramach innych programów finansowanych ze środków krajowych oraz środków Unii Europejskiej, zarówno w ramach obecnej jak i poprzedniej perspektywy finansowej. Jednakże warto zwrócić uwagę na	Należy rozważyć wprowadzenie jako kryterium dolnego progu wskaźnika (ilość osób nowo podłączonych na 1 km sieci kanalizacyjnej), który urealniłby zasadność ekonomiczną kanalizowania tego rodzaju obszarów lub górnego limitu nakładów przypadających na jedno nowo podłączone gospodarstwo domowe. Strona 112-113	IZ RPO WP	Rekomendacja uwzględnienia kryterium dolnego progu wskaźnika <i>Ilość osób nowo podłączonych na 1 km sieci kanalizacyjnej</i> lub górnego limitu nakładów przypadających na jedno nowo podłączone gospodarstwo domowe zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
12.			Można również rozważyć wprowadzenie	IZ RPO WP	Zalecenie wprowadzenia obowiązku szczegółowej analizy efektywności ekonomicznej wraz	Rekomendacja do wdrożenia w całości -	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		bardzo duże zróżnicowanie kosztów minimalnych i maksymalnych budowy sieci wodociągowej, jak i kanalizacyjnej w przeliczeniu na 1 osobę planowaną do przyłączenia do budowanej sieci. W projektach o najwyższych kosztach jednostkowych liczba osób na 1 km sieci wynosiła około 30 osób na km. W przypadku części projektów dotyczących rozwoju kanalizacji sanitarnej koszty jednostkowe budowy sieci, w przeliczeniu na jedno nowo przyłączone gospodarstwo domowe, były znacznie wyższe niż maksymalny koszt budowy oczyszczalni przydomowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim lokowanie infrastruktury na terenach o rozproszonej zabudowie. Budowa systemu kanalizacji zbiorczej na tego typu terenach wiąże się zwykle z wysokimi kosztami jednostkowymi na etapie realizacji, jak i na etapie eksploatacji – jest rozwiązaniem bardziej kosztownym od budowy	obowiązku szczegółowej analizy i uzasadnienia efektywności ekonomicznej dla realizacji przedsięwzięć na obszarach o niskim wskaźniku koncentracji, wraz z analizą wariantów alternatywnych polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz lokalnych systemów oczyszczania ścieków. Strona 112-113		z uzasadnieniem oraz wersjami alternatywnymi dla działań podejmowanych na terenach o rozproszonej zabudowie zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	warunkowo	ania
13.		gospodarstwo domowe, były znacznie wyższe niż maksymalny koszt budowy oczyszczalni przydomowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim lokowanie infrastruktury na terenach o rozproszonej zabudowie. Budowa systemu kanalizacji zbiorczej na tego typu terenach wiąże się zwykle z wysokimi kosztami jednostkowymi na etapie realizacji, jak i na etapie eksploatacji – jest rozwiązaniem bardziej kosztownym od budowy	Na obszarach niespełniających przesłanki dolnego progu wskaźnika powinny być preferowane i <u>dopuszczane</u> inne, bardziej efektywne kosztowo rozwiązania – przydomowe oczyszczalnie, lokalne systemy oczyszczania ścieków zakończone np. z oczyszczalnią trzcinowo-korzeniową. W takich przypadkach istotne	IZ RPO WP	Rekomendacja uwzględnienia w interwencjach przyszłego okresu programowania efektywnych kosztowo inwestycji na obszarach o rozproszonej zabudowie zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		oczyszczalni przydomowych, co rodzi wątpliwości nt. efektywności wdrażanych rozwiązań. Na terenach o	jest zaplanowanie odpowiedniego systemu monitoringu funkcjonowania tego rodzaju obiektów. Strona 112-113				
14.		rozproszonej zabudowie bardziej uzasadnione ekonomicznie jest stosowanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków – np. przydomowych oczyszczalni lub lokalnych systemów odbioru i oczyszczania ścieków. W ramach badania zidentyfikowano również dwie gminy, które realizowały zarówno projekt wodociągowy jak i kanalizacyjny na podobnym obszarze. Strona 107-109	Wskazane jest również wsparcie samorządów w zakresie propagowania przydomowych oczyszczalni ścieków lub małych lokalnych systemów oczyszczania opartych na bezobsługowych oczyszczalniach, jak również propagowanie wiedzy nt. skutków ekonomicznych rozwoju sieci kanalizacyjnych na terenach o zabudowie rozproszonej. Strona 112-113	IZ RPO WP	W przypadku zapewnienia możliwości dofinansowania w przyszłej perspektywie finansowej projektów dot. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz lokalnych systemów oczyszczania, podejmowane w ramach polityki informacyjno-promocyjnej działania obejmą kwestie informowania potencjalnych beneficjentów o możliwościach oraz zasadach, jak również korzyściach uzyskania wsparcia z UE na realizację tych inwestycji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
15.			Ze względów ekonomicznych oraz środowiskowych należy rozważyć finansowanie inwestycji z zakresu działań wodnych i ściekowych w ramach jednego działania, tak aby umożliwić budowę, systemów	IZ RPO WP	Rekomendacja realizacji w ramach jednego działania projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			zaopatrzenia w wodę wraz z budową sieci kanalizacyjnych, co pozwoli na kompleksowe rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej. Strona 112-113				
16.		Drugim bardzo ważnym dokumentem z punktu widzenia naszego członkostwa w UE jest Krajowy Program Gospodarowania Odpadami. Aktualizacja KPGO 2010 zakłada m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów; ▪ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów; ▪ zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku. Z rozmowy z ekspertem w zakresie ochrony środowiska wynika, iż istotnym problemem w województwie podkarpackim są osady	Zakres podejmowanych w przyszłości projektów powinien dotyczyć selektywnej zbiórki odpadów, budowy kompostowni odpadów komunalnych oraz systemów zagospodarowania odpadów pościekowych. Strona 112-113	IZ RPO WP	Promowanie w ramach działania dot. gospodarki odpadami projektów z zakresu selektywnej zbiórki odpadów, budowy kompostowni odpadów komunalnych oraz systemów zagospodarowania odpadów pościelowych zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
17.			Należy promować ponadlokalne inwestycje z zakresu gospodarki odpadami. Tego rodzaju inwestycje wymagają wysokich nakładów finansowych, w związku z czym należy rozważyć zwiększenie wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania	IZ RPO WP	Rekomendacja dotycząca promowania ponadlokalnych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami, zwiększenia maksymalnej kwoty dofinansowania projektów oraz wprowadzenia kryterium kompleksowości i komplementarności projektów zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>pościekowe z oczyszczalni komunalnych. KPGO 2010 zakłada w perspektywie do 2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie składowania osadów ściekowych; ▪ zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształconych metodami termicznymi; ▪ maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego. <p>Połowa projektów działania 4.1 C RPO WP dotyczyła rekultywacji składowisk odpadów komunalnych, co wpisuje się w realizację celu „zamknięcia do końca 2009 roku wszystkich składowiska niespełniających wymogów prawnych i technicznych”. Drugą grupę stanowiły projekty z zakresu budowy i rozbudowy systemu selektywnej zbiórki</p>	<p>projektów (wraz z renegocjacją zasad stosowania linii demarkacyjnej w zakresie przedsięwzięć odpadowych). Czynnikiem mobilizującym beneficjentów do realizacji projektów kompleksowych i komplementarnych, może być wprowadzenie kryterium kompleksowości i komplementarności w ocenie projektów w ramach wszystkich działań. Strona 112-113</p>				

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>odpadów. W ramach segregacji i selektywnej zbiórki odpadów zrealizowano 7 projektów. Wśród realizowanych projektów zabrakło ponad lokalnych czy też regionalnych inwestycji, które rozwiązywałyby kompleksowo problemy gospodarki odpadami.</p> <p>Strona 59-60</p>					
18.		<p>Obszary województwa podkarpackiego narażone są na częste powodzie oraz towarzyszące intensywnym i długotrwałym opadom osuwiska. Sprzyja temu różnorodne ukształtowanie terenu – jak już zaznaczono w części południowoschodniej ma ono charakter górski i podgórski, w części północno-zachodniej – nizinny. W ostatnich kilku latach rokrocznie w województwie występują negatywne zjawiska tego rodzaju (w tym zwłaszcza powodzie, szczególnie dotkliwe w latach 1997, 2001, 2004, 2005). W opinii ekspertów realizacja ogółu projektów miała miejsce w najbardziej naważnych punktach i zawsze dotyczyła</p>	<p>Biorąc pod uwagę mechanizm powstawania i skalę zjawisk powodziowych występujących w ostatnich latach, właściwym kierunkiem wydaje się inwestowanie w suche zbiorniki przeciwpowodziowe, rozwój systemu terenów zalewowych, jak również działania ukierunkowane na zwiększenie pojemności retencyjnej zlewni.</p> <p>Strona 112-113</p>	IZ RPO WP	<p>Promowanie działań z zakresu suchych zbiorników przeciwpowodziowych, rozwoju systemu terenów zalewowych oraz zwiększenia pojemności retencyjnej zlewni zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.</p>	<p>Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo</p>	<p>Przyszły okres programowania</p>

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>najpilniejszych potrzeb. W przypadku województwa podkarpackiego, możemy mówić o spójnej koncepcji realizacji projektów, która jest zgodna i spójna z „Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”. W obecnej perspektywie nastąpił istotny wzrost ilości projektów przeciwpowodziowych, w związku z powyższym można prognozować, iż znaczny wzrost ilości projektów przeciwpowodziowych, będzie miał wpływ na ograniczenie strat podczas kolejnych wezbrań wody. Biorąc pod uwagę skalę potrzeb, jak również skalę zjawisk ekstremalnych, można przypuszczać, że inwestowanie głównie w modernizację wałów przeciwpowodziowych może nie stanowić wystarczającego zabezpieczenia przed wystąpieniem szkód powodziowych w okresie najbliższych dziesięcioleci. W ramach działania 4.2 RPO WP zrealizowano tylko jeden projekt polegający na budowie suchego zbiornika</p>					

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		przeciwpowodziowych. Strona 78-82					
19.		Infrastrukturalne inwestycje ochrony bioróżnorodności koncentrują się na budowie lub modernizacji centrów edukacji ekologicznej. Jeden z projektów dotyczy rewaloryzacji cennego przyrodniczo i kulturowo Parku Zamkowego w Lesku. Geneza tworzenia centrów edukacji zależy ściśle od uwarunkowań i potrzeb w skali lokalnej. Również efekty realizacji mają charakter lokalny, a działalność ogranicza się w większości do edukacji lokalnej społeczności. Strona 40-41	Zgodnie ze strategią rozwoju UE „Europa 2020” projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności powinny wzmacniać potencjał społeczno-gospodarczy. Należy dążyć do większej integracji zagadnień ochrony różnorodności biologicznej oraz wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego. Przykładem tego rodzaju działań mogą być np. projekty dotyczące rozwoju zielonej infrastruktury, np. budowy małej infrastruktury turystycznej na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych, które są ukierunkowane na odsunięcie presji od zagrożonych gatunków i siedlisk występujących na danym obszarze, jak również zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów.	IZ RPO WP	Rekomendacja dotycząca wzmocnienia przez projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności potencjału społeczno-gospodarczego regionu zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
20.			<p>Strona 43-44</p> <p>Projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności mogą być również skutecznym narzędziem adaptacji do zmian klimatycznych. W obliczu nieuchronnego procesu starzenia się społeczeństwa należy w większym stopniu promować projekty dotyczące ochrony bioróżnorodności realizowane na obszarach miejskich, m.in. dotyczące przyrodniczego zagospodarowania terenów otwartych w miastach. Biorąc pod uwagę zagrożenia wynikające z gwałtownych opadów przedmiotem wsparcia powinny być również projekty dotyczące zagospodarowania i retencjonowania wód opadowych na obszarach miejskich.</p> <p>Strona 43-44</p>	IZ RPO WP	Zalecenie uwzględnienia w interwencjach przyszłego okresu programowania działań z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz zagospodarowania i retencjonowania wód opadowych na obszarach miejskich zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania kształtu nowego okresu programowania.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
21.	Ewaluacja wkładu	W województwie podkarpackim istnieje luka	Bezpośrednie wsparcie sektora	IZ RPO WP	Założenia bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw w	Rekomendacja do wdrożenia w	IV 2013 – przyszły

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
	bezpośrednich dotacji inwestycyjnych udzielonych w ramach RPO WP we wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw województwa podkarpackiego	finansowa, uzasadniająca interwencję publiczną w postaci bezpośredniego wsparcia sektora przedsiębiorstw (s.99). Jednocześnie, dotychczasowe wdrażanie Schematu 1.1 B wskazuje na to, że wsparcie ma pozytywny wpływ na przedsiębiorstwa-beneficjentów. (s. 103)	przedsiębiorstw w województwie podkarpackim powinno zostać utrzymane w kolejnym okresie programowania, przyjmując także formułę dotacyjną. (s. 112)		okresie programowania 2014-2020 powinny uwzględniać wytyczne sformułowane w kolejnych rekomendacjach: <ul style="list-style-type: none"> • silniejsze wykorzystanie instrumentów inżynierii finansowej; • stworzenie dedykowanych instrumentów dla przedsięwzięć: <ul style="list-style-type: none"> i) innowacyjnych, ii) podnoszących spójność wewnętrzną regionu; • zoptymalizowanie procesu wdrażania interwencji. 	całości - warunkowo	okres programowania
22.		Wsparcie dotacyjne jest miejscami nieefektywne, ponieważ prowadzi do subsydiowania przedsiębiorstw, które miałyby szansę na realizację także bez dofinansowania ze środków publicznych – istotne ryzyko wystąpienia efektu jałowej straty. (s. 110)	W szerszym zakresie niż dotychczas instrumentem wsparcia przedsiębiorstw powinny być instrumenty inżynierii finansowej. Bezpośrednie dotacje powinny stanowić kluczowy element polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa np. tam, gdzie wynikająca z zawodności rynków finansowych luka nie może zostać uzupełniona pomocą o charakterze zwrotnym. (s. 112)	IZ RPO WP	Wsparcie o charakterze dotacyjnym (bezzwrotnym) powinno zostać udostępnione potencjalnym beneficjentom np. w dwóch modelowych sytuacjach: <ul style="list-style-type: none"> • projektów innowacyjnych (w tym projektów ryzykownych, szczególnie w fazie poprzedzającej komercjalizację), które pomimo potencjalnie bardzo dużego wpływu na rozwój regionu nie mają szansy na zdobycie zewnętrznego finansowania; • zazwyczaj niewielkich projektów rozwojowych w firmach działających na terenach defaworyzowanych. W pozostałych sytuacjach, wsparcie sektora przedsiębiorstw powinno opierać się przede wszystkim na różnorodnych instrumentach inżynierii finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
23.		W ramach jednego instrumentu wsparcia bardzo trudno jest pogodzić wsparcie ukierunkowane na konkurencyjność i innowacyjność firm oraz na aktywizację defaworyzowanych części regionu (spójność terytorialna). (s. 42)	Dla obydwu celów interwencji należy stworzyć dedykowane, profilowane instrumenty wsparcia. (s. 46, s. 113)	IZ RPO WP	W nowym programie operacyjnym dla województwa podkarpackiego należy wyodrębnić: <ul style="list-style-type: none"> • dotacje dla sektora przedsiębiorstw podnoszące innowacyjność firm oraz regionu; • dotacje dla sektora przedsiębiorstw podnoszące spójność wewnętrzną regionu. 	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania
24.		Zbyt liberalne traktowanie kryterium innowacyjności spowodowało, że wsparcie uzyskały projekty charakteryzujące się jedynie innowacyjnością na poziomie firmy lub na szczeblu lokalnym. (s. 37)	Stworzenie dedykowanego instrumentu ukierunkowanego na dotacyjne wsparcie projektów istotnie innowacyjnych (w tym szczególnie ryzykownych) charakteryzujących się najwyższą (oczekiwaną) wartością dodaną. (s. 113)	IZ RPO WP	W nowym programie operacyjnym proponowany instrument powinien uwzględniać następujące wytyczne: <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie do przedsięwzięć faktycznie innowacyjnych (w skali międzynarodowej), w tym tych które charakteryzują się tak dużym ryzykiem, że uniemożliwiają uzyskanie finansowania rynkowego; • ocena innowacyjności zdecydowanie bardziej dogłębna, pozwalająca ekspertowi na faktyczną weryfikację deklaracji wnioskodawcy (rezygnacja z opinii innowacyjności w obecnej formie); • wykluczenie ze wsparcia (poprzez kryteria dostępu lub kryteria merytoryczne) branż o znikomym wpływie na innowacyjność regionu (np. ochronę zdrowia, turystyka); ewentualne preferencje jedynie dla bardzo ograniczonej grupy 	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
					branż kluczowych; • rezygnacja z kryteriów związanych ze wzrostem zatrudnienia.		
25.		Wsparcie dla projektów, których celem było de facto podniesienie spójności wewnętrznej (m.in. poprzez wzrost konkurencyjności niewielkich przedsiębiorstw oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia) były oceniane częściowo według nieadekwatnych kryteriów, związanych np. z innowacyjnością przedsięwzięć. (s. 46)	Stworzenie dedykowanego instrumentu ukierunkowanego na dotacyjne wsparcie przedsiębiorstw z najbardziej defaworyzowanych obszarów województwa podkarpackiego. (s. 46, s. 113)	IZ RPO WP	W nowym programie operacyjnym proponowany instrument powinien uwzględniać następujące wytyczne: • możliwe preferencje branżowe – w celu wspierania specjalizacji poszczególnych części województwa; • możliwe preferencje terytorialne (dedykowane nabory dla wnioskodawców z danej części województwa); preferencja dla jak największej liczby tworzonych miejsc pracy – koordynacja interwencji z działaniami w obszarze aktywnych polityk rynku pracy.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania
26.		Pomimo obiektywnych uwarunkowań zewnętrznych (mobilizacja związana z szansą na uzyskanie środków z Krajowej Rezerwy Wykonania, międzynarodowy kryzys gospodarczy), założenia oraz praktyka organizacji naborów konkursowych w Schemacie 1.1 B nie pozwoliła na osiągnięcie maksymalnych efektów interwencji na przestrzeni całej perspektywy finansowej. (s. 31)	Zaplanowanie harmonogramu i założeń naborów konkursowych w ramach dotacyjnych instrumentów wsparcia w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas wdrażania Schematu 1.1 B. (s. 46, s. 113)	IZ RPO WP	Opracowując harmonogram i założenia naborów konkursowych należy: • rozdysonowywać środki względnie równomiernie na przestrzeni całej perspektywy finansowej, a nie tylko na jej początku; • organizować nabory konkursowe dla zawężonej listy typów projektów/beneficjentów w celu wyeliminowania „wąskich gardeł” w systemie przyznawania dotacji; • z dostępnych środków należy organizować kolejne nabory (z zabezpieczeniem pewnej puli	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
					środków na ewentualne protesty) zamiast praktykowanego w Schemacie 1.1 B systematycznego zwiększania alokacji dla naborów już rozstrzygniętych.		
27.		Informacje dostarczane przez beneficjentów w ramach dokumentacji projektowej oraz dane dostępne w systemie monitorowania RPO WP 2007-2013 nie pozwalają na precyzyjną ocenę efektów interwencji. (s. 46)	Nażalenie na beneficjentów obowiązku systematycznego dostarczania danych wymaganych do kwantyfikacji efektów interwencji. (s. 46)	IZ RPO WP	Wszyscy beneficjenci wsparcia powinni zostać zobligowani (pod rygorem cofnięcia dofinansowania) do dostarczania (także przez okres min. 3 lat od zakończenia inwestycji) danych opisujących ich wyniki finansowej (standardowy formularz pozwalający na agregację i analizę danych)	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania
28.	Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”	Procedury monitorowania dochodów powinny obejmować okres do przedłożenia do Komisji Europejskiej dokumentów zamknięcia programu. (s. 36)	§ 9 pkt 11 wzoru umowy mówi, o tym, że beneficjent musi oddać dochód, który powstał w okresie trzech lat od zamknięcia Programu, co nie jest zgodne z obowiązującym brzmieniem rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (podobnie zresztą jak w umowach badanych w ramach benchmarkingu – POliŚ i RPO WL). (s. 36)	DRR, DPI, DWP	Dostosowanie umowy do zapisów zmienionego Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz <i>Wytucznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód</i> nastąpi w drodze uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w sprawie właściwej interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie. Przyjęta uchwała zostanie przekazana beneficjentom Programu. Ponadto dostosowane do obowiązujących regulacji prawnych zostaną także wzory umów o dofinansowanie.	Rekomendacja do wdrożenia w całości	I kwartał 2013
29.		Analiza wzoru umowy o dofinansowanie wykazała, że nie zawiera ona wielu elementów wymaganych	Większość z tych niedociągnięć można jednak w łatwy sposób naprawić	DRR, DPI, DWP	Do załącznika nr 3 <i>Oświadczenie w sprawie zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku VAT</i> do	Rekomendacja do wdrożenia w całości	I kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>przez Wytyczne MRR. Braki mogą prowadzić do wielu trudności w monitorowaniu dochodów generowanych przez projekty w okresie trwałości. Całą odpowiedzialność za obliczanie dochodu będącego podstawą zwrotu części dofinansowania przerzucono na beneficjenta (który musi wskazać jedynie ostateczny wynik swoich wyliczeń w załączniku nr 3 do umowy). (s. 38)</p>	<p>poprzez zobowiązanie beneficjenta do wskazania, czy wystąpiły nowe źródła przychodów, czy zmiana polityki taryfowej, a jeżeli tak – do przeliczenia luki finansowej, jak również do wskazania wszystkich przychodów z podziałem na źródła pochodzenia, kosztów, nakładów odtworzeniowych, zmiany kapitału obrotowego. (s. 38)</p>		<p>umowy o dofinansowanie dołączono załącznik <i>Tabela monitorowania dochodów</i>, która zawiera brakujące elementy monitoringu. Wersja elektroniczna tabeli została zamieszczona na stronie internetowej ww.rpo.podkarpackie.pl. Ponadto do beneficjentów projektów zostało wysłane pismo zobowiązujące do stosowania przedmiotowej tabeli.</p>		
30.		<p>W badaniu przeanalizowano skutki zastosowania mechanizmu ponownego wyliczenia wysokości dofinansowania zgodnie z Wytycznymi MRR. W rozdziale 3.1.2 jest mowa o możliwości nieuprawnionego zawyżenia dofinansowania poprzez zawyżanie wartości inwestycji przy uzyskiwaniu dodatniego dochodu netto. Zbadano to ryzyko w analizowanych projektach RPO WP generujących dochód. Szacunki pokazują, że zawyżenie nakładów</p>	<p>Z uwagi na fakt, że w każdym przypadku nieuprawnionego zawyżenia wartości inwestycji (w przypadku dodatniego DNR) występuje ryzyko uzyskania zbyt wysokiej wielkości dotacji, beneficjenci muszą precyzyjnie wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy oraz wykazać, że nie mieli wpływu na taką wysokość nakładów inwestycyjnych we wniosku o</p>	DPI	<p>Do beneficjentów 14 projektów, w ramach których wystąpiło ryzyko zawyżenia nakładów inwestycyjnych na etapie składania wniosku o dofinansowanie, które mogło spowodować przyznanie wyższego o ok. 6 mln zł dofinansowania, zostanie skierowane pismo zobowiązujące do przedstawienia szczegółowych wyjaśnień nt. różnicy w planowanych i rzeczywistych nakładach inwestycyjnych.</p>	Rekomendacja do wdrożenia w całości	II kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		inwestycyjnych spowodowało zwiększenie dotacji (tylko i wyłącznie poprzez zwiększenie luki finansowej) o blisko 17 mln zł! Natomiast jeżeli weźmiemy pod uwagę projekty, w których zwiększenie wartości inwestycji nastąpiło o 50% i więcej, to nastąpiło zwiększenie dotacji o blisko 6 mln zł. Taka sytuacja dotyczy 14 projektów, w tym aż 13 w sektorze środowiska i 1 w sektorze edukacyjnym. (s. 54-55)	dofinansowanie. (s. 55)				
31.		Luka finansowa wyliczona na podstawie rzeczywistych danych jest wyższa niż założona na poziomie wniosku o dofinansowanie o średnio 3%. W każdym sektorze jest zauważalny wzrost jej wartości (lub utrzymanie na poziomie 100%). To pokazuje, że generalnie w okresie trwałości projekty uzyskują słabszą rentowność niż planowali to beneficjenci na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Oczywiście takie zależności nie dotyczą wszystkich projektów. W przypadku 6 projektów	Weryfikacja i wyliczenie rzeczywistych przychodów i kosztów wraz z ponownym wyliczeniem luki finansowej i określeniem dochodu podlegającego zwrotowi do IZ RPO WP dla 6 wskazanych projektów. (s. 64)	DPI, DWP, DK	W pierwszej kolejności pracownicy właściwych Departamentów zostaną przeszkoleni w zakresie weryfikacji wyliczeń luki finansowej. Następnie dla 6 projektów zostanie przeprowadzona kontrola na miejscu. Weryfikacje luki finansowej będą prowadzone w okresie trwałości projektów.	Rekomendacja do wdrożenia w całości	III kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		nawet przy utrzymaniu obecnego poziomu % dofinansowania, beneficjent uzyska zbyt wysoki dochód. (s. 63-64)					